

MUSEERNAS
VÅRMÖTE
24-26 mars 2010

Program

Tema: Samverkan för framtiden

Tid: 24-26 mars 2010

Plats: Falun

Dalarnas museum

- Hörsalen
- Kubiken
- Trängslet
- Järnet

Falu Folkets hus

- Kongresshallen
- Falu rummet

Dalasalén

Onsdagen 24 mars

09.00 **Kaffe och registrering** (registrering även vid lunch)
Plats: Folkets Hus

10.00-10.45 **Kommunala Museers samarbetsråd har engagerat författaren Björn Ranelid att tala utifrån temat:**

Alla är vi inflyttare - ett kommunalt museums ansvar att i samverkan stärka identiteten i en kommun

Plats: Folkets hus, Kongresshallen

11.00-12.00 **Årsmöte Kommunala museers samarbetsråd**
Plats: Folkets Hus, Kongresshallen

08.30-12.00 **Årsmöte Läns museernas samarbetsråd**
Plats: Dalarnas museum, Hörsalen

11.00-12.00 **Årsmöte Svenska ICOM**
Plats: Folkets Hus, Falu rummet

11.00-12.00 **Möte för Centrala museers samarbetsråd**
Plats: Dalarnas museum, Trängslet

11.00-12.00 **Träff i nätverket Sveriges verksmuseer**
Plats: Dalarnas museum, Järnet

12.00-13.00 **Lunch och registrering**
Plats: Dalarnas museum och Folkets Hus
(registrering endast på Folkets Hus)

13.00 -17.15 **Välkomstord och föredrag**
Plats: Folkets Hus, Kongresshallen

Moderator: Karin Perers

Vår moderator bor och verkar i Avesta kommun, framför allt med kultur och skrivande. Hon är engagerad bl.a. i Avesta Art, där samtidskonst möter industrihistoriskt kulturarv, för kulturarbetet i Dalarnas bygdegårdar och i styrelsen för Dalarnas museum, tidigare även i Arbetets museum.

Välkomstord

Lars Amréus, ordförande i Riksförbundet Sveriges Museer och chef för Statens historiska museer

Maria Norrfalk, landshövding i Dalarnas län

Kulturpolitik och museer

Lena Adelsohn Liljeroth, kulturminister

Skall vi förhålla oss till framtiden eller ska vi framhålla förr i tiden?

Troed Troedsson, Paradigmmäklarna

Föredragshållaren har sedan många år arbetat med framtidsanalys, samhällsanalys och skolutveckling och brinner för att föreläsa om framtid och nutid. Föreläsningar som roar och oroar men som inte lämnar någon oberörd.

Troedsson är från början socionom med inriktning på personal- och organisationsområdet. Han har under många år skapat förklaringsmodeller för att förstå och förutsäga de samhällsförändringar som präglat västvärlden de senaste 10 åren. Med tyngdpunkten i förståelsen av komplexa system och deras egenskaper arbetar Troedsson med strategi- och organisationsfrågor i många stora svenska och internationella företag liksom i organisationer, kommuner och statliga verk. Hans teorier och modeller omsätts i praktiska verksamheter.

www.parm.se

15.15-15.45 **Kaffe**

15.45-17.15 *Musikarena i samverkan med regionen*

Håkan Ivarson, vd Dalhalla

Dalhallas avgående vd har sedan 1998 utvecklat det välklingande kalkbrottet till att bli en internationell utomhusscen av rang. Vid sidan av att skapa en repertoar som balanserar mellan opera och Rhapsody in rock, har mycket energi lagts på att förankra verksamheten i Dalarna. Tack vare ett målmedvetet arbete med statistik och marknadsundersökningar har Ivarson lyckats bygga ett gynnsamt samarbete med bl.a. länet och siljanskommunerna. Idag förstår politiker och tjänstemän den ekonomiska vidden av att Trollflöjten spelas i Rättvik.

Storsatsningen Sveriges historia

Åsa Sjöberg, programdirektör TV4-gruppen

Sjöberg kommer att berätta om TV4:s satsning Sveriges historia och eventuellt bjuda på en smygpremiär... Satsningen är ett samarbete mellan Norstedts förlag, Historiska museet och TV4-gruppen, där parterna var och en bidrar med var sin rejäl tårtbit. Norstedt ger ut ett modernt standardverk om historia medan Historiska museet öppnar en utställning om de senaste 1000 åren av svensk historia. TV4 satsar stort på en programserie där Martin Timell och Dick Harrison kommer att leda oss genom programmet och berätta den svenska historien från istid till nutid.

Ekologisk festmiddag Plats: Dalasalen

18.10 Bussar hämtar upp vid Grand/Bergmästaren, Falu Fängelse och Scandic.

18.30-19.00 Fördrink och underhållning.

19.00- Middag

Välkomstord av landstingsrådet Inga-Lill Persson.

Prisutdelning:

- Forum för utställare delar ut pris till Årets utställning.
- Milox, Riksantikvarieämbetet och Riksförbundet Sveriges Museer delar ut pris till Klenod 2009.
- Riksförbundet Sveriges Museer delar ut pris till Årets Museum.

Folkmusikgruppen Gränslöst bjuder på underhållning från källorna till havet. Kvällen avslutas med DJ och pub.

22.00 Buss 1 avgår till hotellen.

24.00 Buss 2 avgår till hotellen.

Torsdagen 25 mars

09.00-10.30 **Seminarium 1.** Plats: Dalarnas museum, Hörsalen
Det gränslösa museet - Etiska perspektiv på återförandefrågan

Arrangör: Svenska ICOM

Medverkande bland andra:

- Carl-Gösta Ojala, Uppsala universitet. Disputerade 2009 med avhandlingen; *Constructing prehistory and identity: nationalist, internationalist and indigenous archaeologies in northernmost Europe*, som bl a studerar repatriationsdebatten.
- Kjell-Åke Aronsson, chef Ajtte Svenskt fjäll- och samemuseum
- Jans Heinerud, arkeolog och uppdragsantikvarie Västerbottens museum

Vilka etiska utmaningar står museerna inför? Vad är museernas roll? Hur ska samverkan och dialogen med det omgivande samhället se ut? Seminariet inleds med presentationer och avslutas med en paneldebatt där publiken inbjuds att delta

09.00-10.30 **Seminarium 2.** Plats: Folkets Hus, Falu rummet
Publiken i centrum – en utmaning för hela museet? Om morgondagens publikfrågor, samverkan och styrdokument

Arrangör: FUISM

Moderator: Göran Björnberg, pedagogisk samordnare och enhetschef på Riksutställningar

Medverkande:

- Lars Amréus, överintendent Statens historiska museer
- Maria Jansén, chef Östergötlands länsmuseum
- Erik Åström, sakkunnig Statens Kulturråd
- Eriqa Lindsten, ansvarig publik verksamhet på Bohusläns museum

FUIISM eller Föreningen för undervisning i svenska museer är en ideell förening öppen för alla som arbetar med pedagogik på svenska museer och andra kulturinstitutioner. Föreningens mål är att skapa och stärka kontaktnät bland kollegor inom det museipedagogiska fältet i Sverige och internationellt, att öka och sprida kunskap om museipedagogik samt att stärka museipedagogikens ställning.

09.00-10.30 **Seminarium 3.** Plats: Dalarnas museum, Kubiken

Att (sam)verka i offentlighetens tjänst - Varför jämställdhet och jämlikhet är kvalitet för museer?

Arrangör: Föreningen Genus i Museer

Moderator: Hans Öjmyr, ordförande Föreningen Genus på Museer

Medverkande: Annika Olsson, Jämi

Annika Olsson är disputerad litteraturvetare och verksam vid Centrum för genusstudier på Stockholms universitet. Under 2009-2010 är Olsson programansvarig för regeringsuppdraget Jämi, jämställdhetsintegrering i staten vid Göteborgs universitet. Hennes avhandling *Att ge den andra sidan röst* behandlar rapportboken i Sverige 1960-1980 och berättandets och betraktandets ordning.

Föreningen Genus i museer är till för dig som vill tillämpa genusperspektiv på ditt museums verksamhet, vill genomföra nytänkande projekt på din arbetsplats samt söker kunskap och inspiration bland fler människor med liknande intressen. Föreningen var tidigare ett nätverk (Nätet Kvinnor-Museer) som hölls samman av eldsjälur från alla delar av Sverige. De tidigaste initiativtagarna såg till att samla såväl kvinnor som män, både museianställda och museipolitiker som ville verka för att påverka museernas inre och yttre arbete. 2002 fick nätverket fastare form genom bildandet av en regelrätt förening.

10.30-11.00 **Kaffe**

11.00-12.30 **Seminarium 4.** Plats: Dalarnas museum, Hörsalen
Ny museikarta - hot eller möjlighet?

Moderator: Robert Sjöo, chef Sveriges Järnvägsmuseum

Medverkande:

- Västarvet - Kristian Berg, kulturstrateg Västra Götalandsregionen
- Ett skånskt perspektiv - Anki Dahlin, chef för Kulturen i Lund
- Statens maritima museer - Björn Varenius, stabschef på Statens maritima museer

Seminariet åskådliggör möjliga framtidsscenarioer där våra museer kommer att kunna få nya roller i nya organisationer och modeller. Det lyfts fram tre olika exempel som alla lever sida vid sida i dagens museisverige. Moderator *Robert Sjöo* lever själv i en föränderlig museivärld då den nuvarande huvudmannen Banverket läggs ned den 31 mars. I stället ska det nya Trafikverket ta över både Banverkets och Vägverkets uppgifter, bl.a. två museer på tre orter.

Kristian Berg kommer att berätta om Västra Götalandsregionens organisation och roll i det kulturpolitiska Sverige. Han kommer även att beskriva Västarvet som en regional förvaltning där ett flertal museer och andra kulturinstitutioner har samlats under samma paraply med gemensam administration och styrning. Modellen har debatterats mycket i media.

Anki Dahlin kommer att beskriva sin roll och vardag som chef i en region som redan tillämpar den framtida portföljmodellen. Vilka samarbeten krävs och vad är regionens roll kontra det egna museet?

Björn Varenius var med i samband med den större organisationsförändring som gjordes vid Statens maritima museer i början på 2000-talet. Tre tämligen självständiga museer luckrades upp och fick mer gemensamma funktioner än tidigare.

11.00-12.30 **Seminarium 5.** Plats: Folkets Hus, Falu rummet
Museet som arena och samarbetspartner

Moderator: Martin Åhrén, antikvarie läns museet Gävleborg

Medverkande:

- Jubileum Järnvägen 150 år – Henrik Reuterdahl, projektledare Banverket
- En unik svensk-norsk förskollärarytbildning med inriktning mot barnkultur och kulturarv – Elisabeth Sjöström, universitetsadjunkt i pedagogik Mittuniversitetet
Anne Marie Larsen, förste lektor Dronning Mauds Minne
- Dalafilmsprojektet – Pers Göran Olsson, producent Dalarnas hembygdsförbund och Dalarnas museum

Seminarier syftar till att lyfta fram exempel på hur museerna kan användas för andra samhällsfunktioner och på andra spelplaner än den traditionellt museala. Hur kan museisamlingar användas i kommersiellt hänseende, antikvarisk kompetens nyttjas i en universitetsutbildning eller museibygnaden vara arena i ett stort jubileumsfirande?

Moderator *Martin Åhrén*, Läns museet Gävleborg lever i en vardag som är projektbaserad och där samarbetspartners och arenor kan se väldigt olika ut. Martin Åhrén är bland annat författare till boken *Det nedlagda mönstersamhället: Ralph Erskine och Gästrik Hammarby 1947-2005*.

Henrik Reuterdahl arbetar på Banverket Produktion med projektledning, information och trafiksäkerhet. Han har sedan 2005 varit utlyst på halvtid till Sveriges Järnvägmuseum för stora arrangemang och trafiken med historiska tåg på Banverkets spår. Henrik var projektledare för museets största arrangemang hittills, "TÅG 150", som engagerade över 500 medverkande - museipersonal, volontärer, föreningar och företag - under fyra dagar i september 2006. Bland gamla och nya tåg tjänstgjorde bland andra den dåvarande talmannen och ärkebiskopen som frivilliga konduktörer. "TÅG 150" lockade över 30.000 besökare till museets arena i Gävle.

Elisabeth Sjöström är universitetsadjunkt i pedagogik vid Mittuniversitetet och operativ projektledare från svensk sida och Anne Marie Larsen är förste lektor vid Dronning Mauds Minne och operativ projektledare från norsk sida. De kommer att berätta om en unik satsning på en förskollärarytbildning som skall starta höstterminen 2010. Museerna Jamtli och Sverresborg men även andra

kulturinstitutioner utgör arenor och samarbetspartners i detta projekt. Högskolan i Nord Tröndelag är ytterligare en samarbetspartner i detta interregprojekt.

Pers Göran Olsson arbetar på Dalarnas museum med Dalafilmsprojektet som ägs av Dalarnas hembygdsförbund. Projektet syftar till att bl.a. omvandla museets och hembygdsföreningarnas ovärderliga filmskatter. Materialet digitaliseras, katalogiseras och bearbetas för att slutligen paketeras och distribueras genom postorder och återförsäljare. Samlingarna får på så sätt nytt liv och kan tillgängliggöras för en bred publik.

11.00-12.30 **Seminarium 6.** Plats: Dalarnas museum, Kubiken

Det informella nätverket – effektiv samverkan för 2000-talet?

Moderator: Torsten Nilsson, arbetslivsintendent Arbetets museum

Medverkande:

- Projektet Museer i Dalarna – Erik Arrhén, projektledare Dalarnas museum
- Grafiktriennalen – Anne Seppänen, konstantendent Dalarnas museum
- Carl Larsson-gården – Lena Nyberg, chef Carl Larsson-gården

Ett museum i samspel med sin omvärld kan liknas vid en ek. Dess rötter i den egna myllan ger så väl näring som förankring medan kronans grenar sträcker sig uppåt för att maximera lövens exponering mot solens livgivande strålar. Det här seminariet ger tre exempel på hur museer i Dalarna arbetar med nätverk på olika nivåer och med olika parter.

Torsten Nilsson är arbetslivsintendent och bedriver med Arbetets museum i Norrköping som bas utbildningar, seminarier, synliggörande och nätverksbygge mellan landets 1394 arbetslivsmuseer.

Erik Arrhén är projektledare för Museer i Dalarna, ett projekt där man under tre år provat nya arbetsmetoder för hur ett länsmuseum kan stimulera och stötta länets övriga 200 museer.

Anne Seppänen, verksamhetschef för Publika verksamheten vid Dalarnas museum och konstantendent kommer att beskriva sittarbete med grafiktriennalen, ett samarbetsprojekt som sträcker sig över Östersjön och bort till Baltikum.

Lena Nyberg är nyutträd chef för Carl Larsson-gården som kanse tillbaka på fjolårets succéartade firande av Karin Larsson. Konstnärshemmet är stadigt förankrat i sin hemby Sundborn, där byborna regelbundet bjuds in att medverka i olika projekt.

12.30-13.30 **Lunch**

Plats: Dalarnas museum och Folkets Hus

13.30-14.00 **Information**

Plats: Folkets Hus, Kongresshallen

Presentation av ICOM:s Committee on Collecting som bildats på initiativ av svenska Samdok och som startar sin verksamhet 2010. Eva Fägerborg, intendent Nordiska museet, Samdoksekretariatet

Nytt statligt ramavtalet för konstnärers medverkan och ersättning vid utställning sedan 1 januari 2009.

Karin Willén, riksordförande KRO

Hanna Isaksson, verksamhetschef KRO/KIF

14.00-16.00 **Idétorg**

Juryn består av styrelseledamöter i Riksförbundet Sveriges Museer: Lotta Backlund, Maria MalmLöf, Lars Amréus och Gunnar Nordlinder.

14.30-15.00 **Kaffe**

15.00-16.00 **Fortsättning idétorg**

16.15-17.15 **Årsmöte för Riksförbundet Sveriges Museer**

Plats: Folkets Hus, Kongresshallen

MUSEERNAS
VÅRMÖTE
24-26 mars 2010

18.30-19.30 **Middag på Dalarnas museum**, utdelning av pris från idétorget

19.30- **Visning av Dalarnas museum**
Jan Raihle, landsantikvarie
Maria Björkroth, projektledare Nya Dalarnas museum

Dalarnas museum är ett kunskapsföretag med ett 50-tal anställda inom ett brett kunskapsområde. Den vackra museibygnaden, ritad av Hakon Ahlberg, invigdes 1962 och har nyligen genomgått en stor ombyggnad. Länsmuseum är en stiftelse med Landstinget Dalarna och Dalarnas hembygdsförbund som huvudmän. År 2006 höll museet stängt under ett helt år för att bygga om de publika områdena och påbörja arbetet med att bygga nya fasta utställningar. Under Maria Björkroths projektledning är åtta utställningar nu klara på tema grafik, dalakunst, Selma Lagerlöf i Falun, världsarvsstaden, industrilandskapet, dräkt & textil, dalmåleri och dalahästar. Addera våra spännande tillfälliga utställningar i bland annat vår konsthall, så har ni Sveriges modernaste länsmuseum. Välkomna in!

Fredagen 26 mars

Två valbara exkursioner som debiteras utöver konferensavgiften. Bussarna hämtar upp deltagarna på morgonen vid respektive hotell och stannar vid turens slut vid järnvägsstationen.

1. *Utflykt i världsarvet* 08.00-12.00. Nedstigning i Falu Gruva och busstur i Världsarvet.

Guide: Daniels Sven Olsson, Stiftelsen Falu Gruva.

Kostnad: 400 kr + moms, inkluderar förmiddagsfika, entré och buss.

Bussen hämtar upp 07.45 vid Falu Fängelse, Grand och Scandic. (Gäster på Bergmästaren behöver bara korsa Trotskatan för att komma till Grand.) Bussen lämnar deltagarna vid järnvägsstationen 11.45. Bagage kan tas med i bussen.

Temperaturen i gruvan är ca 5-8° C. På sin hemsida rekommenderar Falu Gruva ”oömma, varma kläder och stövlar eftersom det finns risk att få fläckar på byxben och skor. Turen går via ett trapporn med utsikt över Stora Stöten vidare ner i gruvan till 67 meter under jord. Vägen upp med hiss. Gruvpromenaden är ca 700 meter varav 150 meter är trappor.”

2. *En resa i Zorns fotspår och samlingar* 08.30-15.00.

En bussutflykt till Zornmuseet och Zorngården.

Guide: Maria Björkroth, Dalarnas museum och Johan Cederlund, Zornmuseet.

Kostnad: 600 kr + moms, inkluderar förmiddagsfika, lunch, entré, buss och guide.

Bussen hämtar upp 8.15 vid Falu Fängelse, Grand och Scandic. (Gäster på Bergmästaren behöver bara korsa Trotskatan för att komma till Grand.) Bussen lämnar deltagarna vid järnvägsstationen 15.00. Bagage kan tas med i bussen.